

Kartotéka /

Výber zo zbierok Galérie Jána Koniarka v Trnave.

Vystavujúci umelci: Jozef Bajus, Blažej Baláž, Mária Balážová, Marko Blažo, Ladislav Čarný, Tomáš Džadoň, Viktor Frešo, Roman Gajdoš, Ján Hrčka, Svetozár Ilavský, Patrik Kovačovský, Thomas Lail, Denisa Lehocká, Milan Mazúr, Ilona Németh, Pavel Pecha, Emília Rigová, Peter Rónai, Filip Sabol, Pavla Sceranková, Mark Ther, Miroslav Trubač, Emöke Vargová, Vlasta Žáková

Kurátor: Filip Krutek

20. 8. 2021 – 31. 10. 2021

Adresa výstavy: Galerie U Bílého jednorožce v Klatovech / Náměstí Míru 149, 339 01 Klatovy

25. 9. 2021 Komentovaná prohlídka výstavy s galerijním kurátorem Michalem Lazorcíkem + kontaktní osoba (email: lazorcik@gkk.cz, tel: +420 602 385 561)

**Otevřeno: březen, duben – úterý – neděle, 10:00 -12, 12:30 – 16 hodin
květen – úterý – neděle, 9 – 12, 12:30 – 17 hodin**

Výstavný projekt *kARTotéka* predstavuje výber zo zbierkového fondu Galérie Jána Koniarka v Trnave zameraný na podoby súčasného umenia a prezentuje diela z roku 1991 až po súčasnosť. Od svojho založenia v roku 1976 sa profilácia zbierkového fondu a výstav GJK odvíjala od prevládajúcich ideologických nánosov a definovali ju najmä tri roviny: diela v službách socializmu, diela "okresného" formátu s regionálnymi námetmi a napokon diela saturujúce kultúrno-výchovnú činnosť na provinčnej úrovni. Reflexia aktuálnych umeleckých tendencií v reálnom čase tak zostávala opomínaná. O relevantnej a ideologicky nezaťaženej zbierkovej a výstavnej dramaturgii sa dá hovoriť až po roku 1989, resp. 1994, kedy galéria sprístupnila vlastné výstavné priestory. Ide o objekty Koppelovej vily a Synagógy – Centra súčasného umenia. Práve diela nadobudnuté v tomto období tvoria kolekciu pre výstavu v Galerii Klatovy/Klenová.

Selekcia diel ukazuje široké spektrum výtvarných prístupov od začiatku 90. rokov po rok 2020. Je v nej zastúpená staršia generácia autorov výtvarne činná ešte pred rokom 1989 (Blažej Baláž, Mária Balážová, Ladislav Čarný, Veronika Rónaiová, Peter Rónai,...), stredná generácia, ktorá na výtvarnú scénu nastúpila v 90. rokoch (Marko Blažo, Viktor Frešo, Denisa

Lehocká, Emília Rigová,...) a najmladšia generácia výtvarníkov (Ján Hrčka, Filip Sabol, Miroslav Trubač,...).

Sochárska tvorba v zbierkach GJK na jednej strane aktualizuje a nadväzuje na diela Jána Koniarka (*1878 - † 1952) - sochára, ktorý svojou tvorbou zásadne ovplyvnil uvažovanie o priestorovom zobrazovaní ľudskej figúry, fragmentov a priestorovo-kompozičnom rozvrhu monumentálnych realizácií druhej polovice 20. storočia. Ide o reinterpretáciu klasických sochárskych postupov a prácu s figúrou (Miroslav Trubač: *Hračka*, 2008, Patrik Kovačovský: *Spiaci Gagarin*, 2017). Na strane druhej sú to nové témy, s ktorými boli sochári konfrontovaní po roku 2000 - analýza verejného priestoru, kultúrneho dedičstva a reflexia architektonickej hmoty (Tomáš Džadoň: *Správna architektúra*, 2008) alebo individuálna mytológia a introspektívne témy (Vlasta Žáková: *Fajčiaca*, 2009). Jedinou intervenciou do výstavy s datovaním pred rokom 1989 je ikonické dielo Jána Koniarka *Oráč* z roku 1936. To vytvára špecifickú juxtapozíciu s hyperrealistickou maľbou od Veroniky Rónaiovej: *Slovenský mýtus*, 2006. Ďalšia zastúpená poloha maľby nadväzuje na konceptuálne umenie 60. a 70. rokov v neskoršej tvorbe Blažejka Baláža: *Mandala 4 (Čierna)*, 1997 – 2000, ďalej je to digitálny a manipulovaný obraz Petra Rónaia *1+1=3*, 1991, či experimentálnejšie maliarske polohy, ktoré sa vymedzujú voči lineárnosti maliarskeho plátna: Svetozár Ilavský: *Malý Pleonazmus*, 1995 a Jozef Bajus: *Kompozícia I. – V.*, 1995. Posledným maliarskym okruhom sú reminiscencie európskych avantgárd, konkrétne geometrickej polohy v diele Romana Gajdoša: *Klinika*, 2008, či Filipa Sabola: *Hypermodul*, 2014. Fotografiu na výstave zastupuje Pavel Pecha s cyklom *Moje intuitívne divadlo*, nedat., ktorého štylizovaná poloha pracuje s imagináciou a odkazmi na magický realizmus. Viktor Frešo v sérii *Who is the King ?*, 2005 - 2008 zase ironickým spôsobom prehodnocuje status autorstva a autenticity - obracia princíp fotografovania známych osobností tým, že ich postaví za objektív a necháva sa nimi vyfotiť. Pre český kontext je zaujímavá práca s tuzemskými osobnosťami Karlom Gottom, či Luciou Bílou. Intímnejšiu polohu predstavuje manipulovaná fotografia *Two Bari, I.-II.* od Emílie Rigovej, v ktorej reflektuje vlastnú rómsku identitu a transgresiu. Posledný okruh výstavy predstavujú diela v špecifickom zbierkovom fonde GJK založenom v roku 2006 pod názvom "iné médiá". Jeho existencia sa odvíjala od nárastu nových spoločenských fenoménov, technológií a vyjadrovacích prostriedkov, či vedeckých poznatkov a vizuálnych teórií, ktoré formovali percepciu politickej a umeleckej reality. Objavuje sa tu napr. reinterpretácia klasických médií – Emöke Vargová vo svojom diele *Vojak*, z cyklu *Hrdinovia*, 2011 odkazuje k analytickej maľbe a postkonceptuálnemu umeniu - pracuje s iróniou, apropiáciou/ transformáciou detských hračiek a vytvára nové kontexty, ktoré tradičné maliarske plátno neumožňuje. Diela Ilony Németh a Thomasa Laila odkazujú k miestošpecifickým inštaláciám v trnavskej synagóge. V prípade Ilony Németh (*Labyrinth*, 2006) ide o postprodukčný zásah do fotografie jej monumentálnej inštalácie s názvom *Labyrinth*, Thomas Lail (*Synagóga I. a II.*, nedat.) zase vytvoril koláž z historických fotografií synagógy a jej reálneho pôdorysu. Denisa Lehocká vo svojej inštalácii pracuje s priestorom, ktorý chápe ako materiálovo a faktograficky rovnocennú zložku diela. Jej objekty expandujú

do priestoru, čím zásadne ovplyvňuje vzťah divák – umelecké dielo. Aproprácia je dominantnou aj v prípade diel Jany Kapelovej a Pavly Scernakovej, ktoré pracujú s už existujúcimi/nájdеныmi/odpadovými predmetmi, ktoré konfigurujú do nových priestorových a významových situácií. Samostatným okruhom výstavy je videoumenie. Krátky film *Pflaumen*, 2011 od Marka Thera pracuje s témou blízkou českému publiku – odsunu sudetských Nemcov, v tomto prípade viazanú na postavu malého nemeckého chlapca. Za toto dielo dostal autor cenu Cyprián ako víťaz bienále mladého umenia SKÚTER III, ktoré GJK v Trnave organizuje od roku 2007. Iný typ súčasnej vizuality zase prináša Milan Mazúr vo svojom diele *Ócuka*, 2018, ktoré sa pohybuje na hranici videoartu a hraného filmu. Odkazuje v ňom na literatúru a jej naratívne mechanizmy, konkrétne na Murakamiho román *Kafka na pobreží*.

Filip Krutek

www.gkk.cz

www.gjk.sk

Foto: Jiří Strašek

IIIIII
GALERIE
KLATOVY
KLENOVÁ

PLZEŇSKÝ KRAJ

MĚSTOKLATOVY

TT
SK TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Artikl

ARTALK